Pohorelský hlásnik 2019/2

informačné noviny Obce Pohorelá; ročník XV.; FEBRUÁR 2019; - ZADARMO -

VEĽKOLEPÁ SLÁVNOSŤ PRI OSLAVÁCH 74. VÝROČIA OSLOBODENIA OBCE POHORELÁ RUMUNSKOU ARMÁDOU

V nedeľu 27. januára – vo významný deň oslavy oslobodenia našej povstaleckej obci - sme privítali v Pohorelej vzácnych hostí z Klubu generálov Slovenskej republiky: genmjr. Ing. Jána PANČÍKA, genmjr. Ing. Petra NOVOTŇÁKA, brig. gen. Ing. Stanislava PETRENCA a nášho rodáka pplk. Ing. Igora DAXNERA -asistenta klubu generálov.

Osláv sa zúčastnila starostka obce Ing. Jana Tkáčiková, predseda a tajomník Oblastného výboru SZPB v Brezne Ing. Jaroslav Demian, Ján Šulej a posledný žijúci partizán z našej obce František Tlučák. Oslavy už tradične prebiehali po sprievode od Obecného úradu v Pohorelej na námestie padlých v oboch svetových vojnách. Po položení spoločného venca od obce a ZO SZPB, položili veniec aj KGSR a predseda Obl.v. SZPB. Po hymne, ktorú zaspievali Pohorelský chlopi, nasledovala kultúrna vložka v podaní básni žiakov ZŠ s MŠ a prekrásnych už aj zabudnutých povstaleckých piesni /ktoré máme u nás zaznamenané/ v podaní FS Mladosť Pohorelá a Mužskej speváckej skupiny Kráľova hoľa. Bolo to veľkolepé vystúpenie, potvrdili to aj prítomní hostia.

Nasledoval prejav predsedu ZO SZPB p. Jána Lakandu. Poznatky čerpal zo záznamu v kronike obce z roku 1945, v ktorej zapísal učiteľ rímskokatolíckej ľudovej školy v Pohorelej Anton Vajcík, že oslobodzovanie obce prebiehalo v období vianočných sviatkov a Nemci na Štefana večer a začiatkom januára odvliekli do Heľpy, kde bol štáb Nemeckej armády 350 mužov a následne v druhom termíne do Závadky nad Hronom 250 mužov. Týmto odvlečeným mužom hrozilo postrieľanie, alebo odvlečenie do koncentračných táborov v Nemecku. Na zásah, v prvom prípade predstaviteľov obce komisára Juraja Šťavinu a Mateja Tunobera Syča, ktorí sa zaručili, že v Pohorelej nieto partizánov, boli zajatci prepustení. V druhom prípade sa o oslobodenie našich zajatcov postaral náš rodák, duchovný Jozef Dovala, ktorý bol v tom čase duchovným našich robotníkov v Nemecku. Ovládal jazyk a prisahal, že v Pohorelej nieto partizánov, okrem jedného, ktorý im nemôže uškodiť. Pritom partizánov bolo viac ako dvadsať.

Po prejave sa prihovoril genmjr. Ing. Ján Pančík, ktorý vyzdvihol aktívnu účasť Pohorelej vo svetových vojnách a oslobodzovaní Slovenska. Po prejave nasledovalo odovzdanie vyznamenaní Pamätnou medailou III. stupňa armádneho generála Rudolfa Michala Viesta pre Obec Pohorelú a pre 91 ročného partizána Františka Tlučáka.

Po slávnostnom akte opäť zazneli bojové piesne v podaní MSSk Kráľova hoľa. Na záver osláv poďakoval predseda všetkým zúčastneným, ktorých bolo vyše 120, a pozval ich na Výročnú členskú schôdzu Základnej organizácie SZPB Pohorelá.

-J.Lakanda-

Obyvateľstvo Pohorelej v roku 2018

V roku 2018 sa v Pohorelej narodilo 17 detí (9 chlapcov a 8 dievčat). Zomrelo 37 obyvateľov (17 mužov a 20 žien). Do obce sa prisťahovalo 12 nových obyvateľov a odsťahovalo 36.

K 31.12.2018 mala Pohorelá 2199 obyvateľov (osôb prihlásených na trvalý pobyt) – z toho 1042 mužov a 1157 žien.

Obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14 roční) bolo 242 (131 chlapcov a 111 dievčat), t.j. 11 % populácie Pohorelej; v produktívnom veku (15-64 roční) 1457 obyvateľov (720 mužov a 737 žien), t.j. 66,26 % a v poproduktívnom veku (nad 65 rokov) 500 obyvateľov (191 mužov a 309 žien), t.j. 22,74%.

Priemerný vek obyvateľstva Pohorelej k 31.12.2018 bol 45,14.

Obyvateľstvo podľa častí obce

počet	S P O L U	Pohorelá	Poh. Maša
narodení	17	16 (z toho Za Hronom 3)	1
zosnulí	37	29 (z toho Za Hronom 1)	8 (z toho DSS 4)
prisťahovaní	12	12 (z toho Za Hronom 0)	0
odsťahovaní	32	29 (z toho Za Hronom 7)	3
k 31.12.2018	**2199**	**1940** (z toho Za Hronom 166)	**259** (z toho DSS 83)

DSS=Domov sociálnych služieb

PODUJATIA V OBCI POHORELÁ

24.2. ŠK Orlová – ŠK Slovan Nová Baňa

súťažné stretnutie 7. kola krajskej šachovej 4. ligy C21 – školská jedáleň od 10:00 hod.

2.3. FAŠIANGOVÁ ZABÍJAČKA
FAŠIANGOVÝ KARNEVAL
FAŠIANGOVÁ ZÁBAVA
areál amfiteátra od 12:00 hod.

31.3. TJ Mladosť – TJ Tatran Polomka

13:00 - majstrovské futbalové stretnutie 12. kola oblastnej súťaže mužov – II. trieda, sk.B

informácie o podujatiach na www.pohorela.sk

2% z daní na rozvoj obce

Ľudia, ale aj firmy na Slovensku môžu každoročne poukázať určité percento zo svojej už zaplatenej dane z príjmov v prospech neziskových organizácií na realizáciu verejnoprospešných aktivít.

O 2% z Vašich daní sa tento rok v našej obci uchádzajú:

Občianske združenie OPORA Pohorelá,
Kpt.Nálepku 291, Pohorelá, IČO: 37891324

Občianske združenie PLŤ,
Pohorelská Maša 84, Pohorelá, IČO: 37824856

Rodičovské združenie pri základnej škole v Pohorelej,
Kpt.Nálepku 852, Pohorelá, IČO: 37950835

Telovýchovná jednota Mladosť Pohorelá,
Pohorelá, Pohorelá, IČO: 17060711

CELOROČNE

NÁCVIKY A TRÉNINGY V TELOCVIČNI:

ZUMBA
Pondelok 17:30 – 19:00

NOHEJBAL
Utorok a Sobota 18:00 – 20:00

FUTBAL
Streda 18:00 – 20:00, Piatok 20:00 – 22:00

TAEBO
Štvrtok 17:30 – 18:30

STOLNÝ TENIS
Štvrtok 18:30 – 20:00

VOLEJBAL
Piatok 18:00 – 20:00

Termíny zberu plastov

26. 2.	26. 3.

Zbierajú sa **len ŽLTÉ PLNÉ a zaviazané vrecia.** (Nezabudnite plastové fľaše **stlačiť**, aby sa zmenšil ich objem!)

Termíny zberu komunálneho odpadu

13. 2.	27. 2.	13. 3.	27. 3.

Žiadame občanov, aby si **nádoby** vyložili **pred brány už deň vopred!** Zbiera sa od 7:00 hod.!

HLASOVACÍ PREUKAZ PRE VOĽBY PREZIDENTA SR

Volič, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a v deň konania volieb nebude môcť voliť v mieste svojho trvalého pobytu vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný, môže požiadať obec svojho trvalého pobytu o vydanie hlasovacieho preukazu. Obec na základe žiadosti voličovi vydá hlasovací preukaz a zo zoznamu voličov ho vyčiarkne s poznámkou o vydaní hlasovacieho preukazu.

Hlasovací preukaz oprávňuje na zápis do zoznamu voličov v ktoromkoľvek volebnom okrsku. Obec vydá voličovi hlasovací preukaz **len na ten deň konania volieb** prezidenta Slovenskej republiky, **ktorý volič uviedol vo svojej žiadosti.** Volič môže požiadať obec svojho trvalého pobytu o vydanie hlasovacieho preukazu na prvé i druhé kolo volieb prezidenta Slovenskej republiky súčasne. Táto požiadavka musí byť zo žiadosti voliča zrejmá.

Volič môže požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu

- osobne: najneskôr posledný pracovný deň predo dňom konania volieb (t.j. najneskôr 15. 3. 2019; *pre druhé kolo volieb najneskôr 29. 3. 2019*) v úradných hodinách obce.
- v listinnej forme tak, aby žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu bola doručená obci najneskôr 15 pracovných dní predo dňom konania volieb (t.j. najneskôr 25. 2. 2019; *pre druhé kolo volieb najneskôr 11. 3. 2019*),
  Adresa pre doručenie žiadosti v listinnej forme je: **Obec Pohorelá, Nová 392, Pohorelá 976 69**
- elektronicky tak, aby žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu bola doručená obci najneskôr 15 pracovných dní predo dňom konania volieb (t.j. najneskôr 25. 2. 2019; *pre druhé kolo volieb najneskôr 11. 3. 2019*). Elektronická (e-mailová) adresu na doručovanie žiadostí je **obec@pohorela.sk**

  Žiadosť musí obsahovať tieto údaje o voličovi
  - meno a priezvisko,
  - rodné číslo,
  - štátnu príslušnosť,
  - adresu trvalého pobytu (obec, ulica, číslo domu),
  - korešpondenčnú adresu, na ktorú obec doručí hlasovací preukaz (ak je odlišná od adresy trvalého pobytu).
- prostredníctvom osoby splnomocnenej žiadateľom možno požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu najneskôr v posledný deň predo dňom konania volieb (t.j. najneskôr 15. 3. 2019; *pre druhé kolo volieb najneskôr 29. 3. 2019*).

  Žiadosť musí obsahovať tieto údaje o voličovi
  - meno a priezvisko,
  - rodné číslo,
  - štátnu príslušnosť,
  - adresu trvalého pobytu (obec, ulica, číslo domu),

Obec zašle hlasovací preukaz voličovi na adresu trvalého pobytu, ak v žiadosti neuvedie inú korešpondenčnú adresu, najneskôr tri pracovné dni od doručenia žiadosti. Obec zašle hlasovací preukaz na adresu uvedenú v žiadosti doporučenou zásielkou „*Do vlastných rúk*".

Ak volič v písomnej žiadosti alebo elektronickej žiadosti uvedie, že hlasovací preukaz prevezme iná osoba, musí v žiadosti uviesť jej meno, priezvisko a číslo občianskeho preukazu. Podpis voliča na žiadosti nemusí byť úradne osvedčený. Táto osoba je povinná prevzatie hlasovacieho preukazu potvrdiť svojím podpisom.

Volič, ktorému bol vydaný hlasovací preukaz, môže voliť aj vo volebnej miestnosti príslušnej podľa miesta jeho trvalého pobytu, avšak len s hlasovacím preukazom.

Hlasovací preukaz je platný len pre ten deň konania volieb, ktorého dátum je na ňom uvedený a len spolu s občianskym preukazom.

Bližšie informácie o voľbách nájdete na internetovej stránke Ministerstva vnútra SR: http://www.minv.sk/?volby-prezidentsr a na Úradnej tabuli obce.

Už po 25.-krát sa „na Štefana" uskutočnil volejbalový turnaj zmiešaných družstiev. Toto tradičné „vianočné spoločensko-športové stretnutie pohoreľcof, pohoreľčanov a návštevníkov Pohorelej" sa tentokrát konalo za účasti 6 družstiev. V súťaživej športovej, ale príjemnej priateľskej atmosfére odohrali mužstva turnaj systémom každý-s každým. O víťazstvo sa bojovalo až do poslednej lopty. Nakoniec sa z prvenstva mohlo radovať družstvo ulice CLEMENTISOVA v zložení: Ján Buvala, Marek Buvala, Juraj Puťoš, Jozef Šajša, Ján Tlučák, Lenka Tlučáková; (pred 2. Kpt. Nálepku, 3. Poľany, 4. Za potokom, 5. Vyšný koniec, 6. Hokejisti) (foto – V.Syč.)

Koncom minulého roka sa v Bratislave konala konferencia pri príležitosti 25. výročia vzniku Slovenského výboru Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu.

Pri tejto príležitosti bolo ocenených 10 učiteliek za svoje mnohoročné aktívne pôsobenie v oblasti predprimárneho vzdelávania. Ocenená bola i naša PaedDr. Dagmar Krupová.

Ocenená riaditeľka našej materskej školy dostala priestor aj na konferencii pre workshop, na ktorom sa prítomné pani učiteľky presvedčili, ako sa z detí našej materskej školy stávajú malí umelci.

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky rozhodnutím č. 28/2019 Z. z. vyhlásil **VOĽBY DO EURÓPSKEHO PARLAMENTU NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY** a určil deň ich konania na **sobotu 25. mája 2019** (voľby sa konajú od 07:00 h do 22:00 h)

Právo voliť do Európskeho parlamentu na území Slovenskej republiky má občan Slovenskej republiky, ktorý má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt a najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov veku a občan iného členského štátu Európskej únie, ktorý má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt a najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov veku.

Právo voliť do Európskeho parlamentu na území Slovenskej republiky má aj občan Slovenskej republiky, ktorý nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt a ani na území iného členského štátu Európskej únie, najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov veku a v deň konania volieb sa zdržiava na území Slovenskej republiky.

Voliť do Európskeho parlamentu v tých istých voľbách možno len v jednom členskom štáte Európskej únie.

Prekážkou práva voliť je zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia.

Informácie pre voliča *(Dátum a čas konania volieb, Právo voliť, Právo byť volený, Spôsob hlasovania) nájdete na stránke Ministerstva vnútra SR: http://www.minv.sk/?volby-ep a na Úradnej tabuli obce pred Obecným úradom v Pohorelej.*

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

94 rokov
Anna Syčová-Kriváň, Kpt. Nálepku 27

90 rokov
Karol Bialik, Kpt. Nálepku 181

84 rokov
Anna Simanová, Orlová 630

82 rokov
Matej Pompura, Za Vŕšok 218

81 rokov
Mária Kanošová, Orlová 593
Brigita Kuklicová, Jánošíkova 486

80 rokov
Anna Baksová, Clementisova 797

75 rokov
Ing. Ján Kubiš, Pohorelská Maša 11

70 rokov
Júlia Vojtková, Kpt. Nálepku 174

65 rokov
Ondrej Koprajda, Orlová 633

60 rokov
Lukáč Haluška, Jánošíkova 408
Nataša Súkeníková, Za Hronom 831

NOVORODENCI

Terézia Šluchová, Partizánska 521

ZOMRELÍ

Anna Márniková, 64 r.

Ing. Ján Baksa, 60 r.

12. januára sa uskutočnil 4. ročník minifutbalového turnaja

GACOPER CUP

16 troj-štvorčlenných tímov odohralo medzi sebou celkovo 32 stretnutí, v ktorých padlo celkovo 146 gólov. Najlepší strelec turnaja Igor Brozman dal 14 gólov.

Konečné poradie: 1.-4. Miesto
1. *Hviezdičky* (Roman Švantner, Erik Nepšinsky, Róbert Košičiar, Filip Švéda)
2. *Young Boys* (Matúš Nosko, Tomáš Martinec, Matej Turňa)
3. *Sokolíci* (Peter Nagy, Samuel Kafčík, Peter Bodnárik, Patrik Ďurčík)
4. *Los Blancos* (Ivan Tešlár, Peter Dubašak, Matej Baliak, Jakub Mlej)

Turnaja sa ako najmladší hráč zúčastnil Patrik Paľus. Najlepším pohorelským tímom boli „*Pištoľníci*“: Ján Vernársky, Jozef Tlučák, Marek Gandžala a Jozef Kalman (na fotografii vpravo).

ŠK Orlová Pohorelá v spolupráci s MŠ a ZŠ Pohorelá a finančnou podporou Obce Pohorelá zorganizoval v decembri už 19.ročník Vianočného turnaja v rapid šachu za účasti 34 hráčov, ktorí zviedli medzi sebou v deviatich kolách tuhé súboje. Víťazom sa stal Oliver Tropp (Liptovská Šachova Škola) pri zisku 7,5 bodu. Druhý v poradí so 7 bodmi Pavol Endresz - Msk Kdv Kežmarok, na treťom mieste Tropp František . Finančné ceny obdržal aj Dušan Turňa z Šo Podbrezová a Rastislav Vešťúr z Msk Kdv Kežmarok. Najlepší senior bol p.Ivan Kraml z Šk Postoj.Sk Kremnica, najlepší žiak - Ferenčák Jakub , najlepšie umiestnená žiačka Šimalčíková Sára a najlepší domáci hráč - J. Kanoš.

PRED 100 ROKMI SA NARODIL

GEJZA HORÁK

25. februára 1919 sa narodil jazykovedec a publicista – čestný občan Pohorelej - PhDr. Gejza Horák, vedecký pracovník Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra Slovenskej akadémie vied.

Slovenský jazykovedec a popularizátor slovenského jazyka - v dennej tlači publikoval okolo tisíc popularizačných článkov a úvah o problematike súčasného spisovného slov. jazyka a jazykovej kultúry.

Venoval sa nárečovému výskumu, problematike spisovného jazyka a kultúre reči. Napísal Morfológia slovenského jazyka, podieľal sa na príprave Pravidiel slovenského pravopisu.

Spolupracoval s Maticou slovenskou. Od roku 1948 do roku 1984 pracoval v Jazykovednom ústave SAV v Bratislave. Súčasne 1954-1957 prednášal slovenský jazyk na Pedagogických fakultách UK s Bratislave i KU, ako aj na Vysokej škole ruského jazyka v Prahe.

V rokoch 1939 – 1943 pôsobil v Pohorelej ako učiteľ. Výsledkom jeho vedecko-výskumnej štúdie v našej obci bola práca „*NÁREČIE POHORELEJ*“.

Z kroniky obce Pohorelá:

(pozn.: výpis záznamov z kroniky je bez gramatických a štylistických úprav, tzn. i v gramatike platnej v danej dobe)

1929 *(zaznamenal kronikár Jozef Novák)* – **ČETNÍCKA STANICA:** *bola sriadená v osade Pohorelá Maša dňa 22. februára 1919. Bývalé okresné četnícke veliteľstvo, ktoré bolo tiež v Maši, bolo spoločne so zrušením služnovského úradu v smysle zákona o župnom sriadení zo dňa 29. II. 1920, čís. 126 Sb. Z a n. od 1.januára 1923 preložené do Brezna n. Hr.*

Dnešná četnícka stanica pozostáva z vrchného strážmajstra Františka Boučka a strážmajstra Bohumila Goldmana, strážmajstra Jána Beneša a strážmajstra Václava Žižku.

Menoslov veliteľov četnickej stanice: strážmajster - Fischer Hynek (od 22. II. 1919 - 2. III. 1919), miestostrážmajster - Vokuš František (od 3. III. 1919 – 28. XI. 1919), vrchný strážmajster Junek Antonín od 30. XI. 1919 – 8. II. 1920), vrchný strážmajster - Tocaner Karol (od 8. II. 1 920- 5. III. 1 920), strážmajster - Fiala Peter (od 6. III. 1920 – 23. V.1920), vrchný strážm. - Heřman Václav (od 24. V. 1920 – 31. VIII. 1920), strážmajster - Brynda Ján (od 1. IX. 1920 – 8. IX. 1921), vrchný strážmajster Kapička František (od 8. IX. 1921 – 20. XI. 1922), vrchný strážmajster - Bartoš Jaroslav (od 19. IX. 1922 – 29. XII. 1922), strážmajster - Manzel Jozef (od 4. XII. 1922 – 31. XII. 1924), strážmajster - Haluza Ľudvík (od 31. XII. 1924 – 15. VI. 1925), strážmajster - Jordán Antonín (od 16. VI. 1925 – 1. VII. 1926), strážmajster Kvirenc František (od 1. VII. 1926- 4. XI. 1926), vrchný strážm. Bouček František (od 2. XI.1926 -dosiaľ pôsobí (pozn.1935))

1969 *(zaznamenal kronikár Július Orolín)* – **OBYVATEĽSTVO:** *Počet obyvateľov v obci sa nemení. Ostáva približne na tej istej úrovni jako v minulých rokoch. Pohybuje sa okolo 3 320 osôb. Občania pracujú v najväčšom počte v Omnii v Pohorelskej Maši, ďalej v Sigme v Závadke a Novej Maši, v lesoch okolitých lesných správ a na rôznych iných pracoviskách v blízkom a vzdialenejšom okolí. Nad 15 km dochádza do zamestnania 155 občanov a do našej obce prichádza do zamestnania z okolitých obcí celkom asi 318 pracovníkov.*

Životná úroveň v obci neustále stúpa. Prejavuje sa to najmä vo vybavenosti domácností. Dnes je v obci registrovaných už 510 televízorov a 21 občanov vlastní osobné autá. Rast životnej úrovne sa markantne prejavuje rastom spotreby potravín a kúpou priemyselného tovaru dennej potreby. O tom svedčí i rast tržieb v obchodoch, ktorý je v porovnaní s minulým rokom vyšší približne o 980 000,-Kč.

Z počtu žiakov, ktorí končili povinnú školskú dochádzku v tomto roku asi 25% išlo študovať na stredné školy. Pomerne dosť žiakov študuje i na vysokých školách.

SOCIÁLNE POMERY: *Zdravotné pomery v obci počas celého roka boli dobré. Nákazlivé choroby sa nevyskytli. V zdravotnom stredisku v Pohorelskej Maši v štyroch oddeleniach poskytovali zdravotníci lekársku starostlivosť. Obvodným lekárom je MUDr. Patráš Igor a zubnou lekárkou MUDr. Kolárková Veronika. Do detského a ženského oddelenia chodili ordinovať lekári z Okresného ústavu národného zdravia z Brezna.*

Na úseku sociálneho zabezpečenia dôchodcov sa priemerne 540 dôchodcom vyplácal i v tomto roku priemerný mesačný dôchodok vo výške 630,- Kč. Celkový ročný príjem dôchodcov bol asi 4 100 000,- Kč. Uvedená suma je dokladom, akú veľkú starostlivosť venuje naše zriadenie dôchodcom. Doplnková starostlivosť bola i v tomto roku poskytovaná vybraným dôchodcom formou podávania stravy zdarma. Na tento účel sa venovalo asi 80 000,-Kč.

KOMUNIKÁCIE: *MNV organizoval v tomto roku len menšie opravy ciest a opravy a údržbu verejného osvetlenia. V obci nenápadne ďalej pracujú záujmové organizácie drobnochovateľov domácich zvierat, poľovníkov, rybárov a včelárov.*

Fašiangy a Popolcová streda

(zaznamenal G.Horák: Pohorelá, 1939-1943)

Na fašiangy - "šaľene dňi" - je v dedine veselo. Slovo má hriate, muzika a tanec.

- I starí si povolia v tento čas, veď fašiangy sú v Pohorelej tak trošku sviatky. - Ba nie troška - celkom! Nikto nepracuje, každý sa chce zabaviť. Celé fašiangy by boli vari pridlhé na pijatyku a veselosť. Nestačil by na ňu azda ani celoročný zárobok. - Ale by sme sa rozumeli: Pohorelci myslia fašiangami ostatné fašiangové dni, pondelok a utorok. Vtedy nejde nikto do práce. Kdeže by, však sú fašiangy! - Každý je pekne vyobliekaný ako vo sviatok.

***Fašiangi bez graplí ako rubár bez slaniny**. - Musia byť!... Mať vypráža grapľe a deti žiadostivo čakajú. Treba sa najesť teraz, kým ich je; po fašiangoch nežiadaj od matere - nenapečie! Od včasného pondelkového rána dedina zaváňa sladkou mastnou dobrotou. Poznať, že sú fašiangy.*

Mládenci chodia po dedine a spievajú. Dievča vyzerá svojho šuhaja a usiluje sa uchytiť mu klobúk. Parobok sa bráni, ale vari len naoko, keď mu je dievča po vôli, zažartuje, uštipne na líce a tvrdo čaká večer. - Klobúk chce dievča naplniť grapľami.

Dievky (kamarátky) sa zídu v jednom dome, donesú múku a vyprážajú. - Každá uchytila svojmu milému klobúk, treba ho naplniť. Pred večerom si parobci klobúky vymieňajú: chodia po grapľoch. - Dievčence dajú grapľe, parobci peniaze na hriatu a zadovážia muziku. Mladá chasa sa zabáva: spev, tanec, dupot až sa drevenica kýva. Treba sa vyblázniť, lebo po Popolcovej strede sa musia zaobísť bez tanca a spevu. Jedia grapľe, slaninu a klobásu, pijú hriatu a chvíle utekajú v bujnej zábave. A dva dni chytro prejdú...

***Na Popolcovú stredu** chodievali ženy z kostola rovno do krčmy. Či sa patrilo, či nie, ale tak bolo. - A tu skladali sa (na pálenku) a skákali s taflí, aby vraj mali vysoký ľan. Ktovie, či skákanie a skladanie pomáhalo, ale tak bolo. - Daktoré figliarice aj teraz ešte zachovávajú starý zvyk: ústami. Chystajú sa do krčmy, no predsa nejdú. Na veľký ľan sa však skladajú; do krčmy sa síce nepatrí ísť, ale doma.... - to je už ale inšie.....*

Fašangy, Turicə ...

Fašangy, Turicə, Veľka Noc ide,
Kto nəma kožuška zima mu byde
Ja nemǫm kožuška, lən sə tak trasəm
Dejte mi slaninky nach sa napasęm.

l:Hoj, hoj, na holi drabinka,
kto si svinkə nevychova - v riti mu slaninka:l
Mate sə vy porezať, dejte mi nožyka,
ja vǫm idəm odrezať.
Máte sə vy porezať, dejte mi nožyka.

Fašangy už prešly

Fašangy už prešly, Krivá sreda ide, poraťaj nǫm gazdo, čy nǫm dačo vyjde.
Čy nǫm dačo vyjde
za naše kosəňa,
čo my calə leto
zvažali ti sjana.

Pohorelský hlásnik – informačné noviny Obce Pohorelá; reg.č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2019/2, ročník XV., - NEPREDAJNÉ

Adresa redakcie: Nová 392, 976 69 Pohorelá; 048/6196102, jan.pompura@pohorela.sk, www.pohorela.sk. Uzávierka: 10. dňa, vychádza okolo 15. dňa v mesiaci. Za obsahovú a gramatickú správnosť zodpovedajú autori článkov. Grafická úprava a autor neoznačených článkov: J.Pompura. Vydáva: Obecný úrad v Pohorelej; Zapožičané fotografie a dokumenty VRACIAME. Fotografie zverejňujeme postupne. Pripravujeme aj ďalšiu verejnú výstavu historických fotografií.